

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Laur Ion, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Laur Ion XXX, născut la XXX, originar din XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 19.09.2018 - 19.02.2019 (prima instanță);
2. 13.03.2019 - 03.04.2019 (instanța de apel);
3. 05.11.2019 – 05.02.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 19 februarie 2019, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Laur Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă de 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, prin adăugarea parțială a părții neexecutate din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 04 august 2017, lui Laur Ion i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 2 ani 5 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Solicitarea privind încasarea de la Laur Ion a cheltuielilor judiciare în contul statului în mărime de 694,69 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Laur Ion XXX, la data de 12.08.2018, aproximativ la ora 19.05, fără a deține permis de conducere, conducea mijlocul de transport de model "IJ 2715" n/î XXX, pe traseul R-30 prin or. Anenii Noi, fiind în stare de ebrietate alcoolică. Potrivit rezultatului analizei probei biologice sub formă de aer expirat prelevat de la Laur Ion, concentrația vaporilor de

alcool în aerul expirat era de 1,30 mg/l, fapt ce se consideră, conform prevederilor art. 134¹² alin. (3) Cod penal, stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Laur Ion în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, adică conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, care nu deține permis de conducere.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat rejudecarea cauzei și casarea parțială a sentinței în latura pedepsei, cu recunoașterea inculpatului Laur Ion vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și stabilirea unei pedepse de 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. În temeiul art. 90 alin. (10) Cod penal, de a anula suspendarea condiționată executării a pedepsei stabilite lui Laur Ion prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 04 august 2017, cu punerea în executare a pedepsei cu închisoarea.

În baza art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, de adăugat lui Laur Ion pedeapsa de 3 ani 4 luni închisoare stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 04 august 2017, și lui Laur Ion să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

De încasat de la inculpat în folosul statului, cheltuielile judiciare în mărime de 694,59 lei.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- inculpatul Laur Ion a comis infracțiunea, aflându-se în perioadă de probațiune și în perioada dată nu a tras concluziile de rigoare. Acesta a fost judecat la 04.08.2017, de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, în baza art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, la 3 ani și 4 luni de închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 5 ani;

- în baza art. 90 alin. (10), art. 85 Cod penal, lui Laur Ion, urma a-i fi stabilită o pedeapsă definitivă mai mare de 3 ani și 4 luni de închisoare. Deși, instanța de judecată face trimitere la aceleași prevederi legale, pedeapsa definitivă stabilită lui Laur Ion sub formă de 2 ani și 5 luni de închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis este mai mică decât pedeapsa stabilită lui prin sentința din 04.08.2017, emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani. Din pedeapsa dată Laur Ion nu a executat nimic, ori trecerea perioadei de probațiune nu poate fi echivalat cu executarea unei părți din pedeapsă;

- anularea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite lui Laur Ion, este justificată și prin comportamentul acestuia în perioada de probațiune și anume a încălcării ordinii publice de mai multe ori. Astfel, inculpatul Laur Ion, în perioada dată, nu a tras concluziile de rigoare și a comis mai multe contravenții, fiind de 2 ori

recunoscut vinovat pentru comiterea contravenției de huliganism nu prea grav, adică prevăzut de art. 354 Cod contravențional;

- prima instanță greșit nu a dispus încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 694,59 lei, deoarece efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei, pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, iar ca urmare, cheltuielile judiciare, imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. La stabilirea vinovăției inculpaților în săvârșirea unei infracțiuni, acestora le revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare;

- potrivit art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de către condamnat sau sunt trecute în contul statului, iar instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor;

- reeducarea și încadrarea inculpatului Laur Ion în societate se va realiza doar prin privarea acestuia temporar de libertate, deoarece numai această pedeapsă poate duce la restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2019, a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

În temeiul art. 90 alin. (10) Cod penal, s-a anulat suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Laur Ion prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 04 august 2017, cu punerea în executare a pedepsei cu închisoarea.

În baza art. 85 Cod penal, prin cumul parțial de pedepse, Laur Ion i s-a adăugat pedeapsa de 3 ani 4 luni închisoare stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 04 august 2017 la pedeapsa de 4 luni închisoare stabilită în temeiul art. 264¹ alin. (4) Cod penal prin prezenta sentință, lui Laur Ion fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința primei instanțe a fost menținută.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a da probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei,

concludenții, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Laur Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a reținut că din analiza circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, prima instanță legal și justificat a ajuns la concluzie că, în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia, este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 luni, prin prisma art. 364¹ Cod de procedura penală, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a stabilit că prima instanță eronat a stabilit lui Laur Ion, pedeapsa definitivă de 2 ani 5 luni închisoare, or, potrivit prevederilor art. 90 alin. (10) Cod penal, în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art. 85, dacă, după caz, nu sunt aplicabile prevederile alin. (11) din prezentul articol.

În acest context, instanța de apel a atestat că prin sentința judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani din 04.08.2017, Laur Ion a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2), lit. b), f) Cod penal, la 3 ani 4 luni închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani.

Astfel, instanța de apel a stabilit că la momentul comiterii infracțiunii din speță, la data de 12.08.2018, Laur Ion se afla în perioada de probațiune stabilită prin sentința judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani din 04.08.2017.

Mai mult, instanța de apel a conchis că în privința inculpatului Laur Ion, urmează a fi stabilită o pedeapsă în condițiile art. 85 Cod penal, deoarece acesta a comis o infracțiune intenționată, prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, în perioada de probațiune, pedeapsa fiind suspendată condiționat prin sentința judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani din 04.08.2017, iar în privința lui Laur Ion urmează a fi anulată suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite prin sentința judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani din 04.08.2017, cu punerea în executare a pedepsei sub formă de închisoare.

Prin urmare, instanța de apel a constatat din considerentul că inculpatul Laur Ion a comis infracțiunea din speță în perioada de probațiune, și, prin cumul parțial de pedepse, adăugă parțial lui Laur Ion XXX, pedeapsa sub formă de 3 ani 4 luni închisoare, stabilită prin sentința judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani din 04.08.2017, în baza art. 187 alin.(2), lit. b), f) Cod penal, la pedeapsa de 4 luni

închisoare stabilită prin sentința judecătorei Anenii Noi, sediul Central din 19.02.2019, în temeiul art. 264¹ alin.(4) Cod penal, numindu-i pedeapsă definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel a considerat că anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsa stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

Instanța de apel a constatat că anume pedeapsa privativă de libertate este echitabilă la caz și va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, or, inculpatului Laur Ion, anterior prin sentință, i s-a acordat șansa de a se corija conduita și a demonstra că cele comise constituie un incident în biografia acestuia, însă în final acestea au fost ignorate, ultimul săvârșind o nouă infracțiune cu intenție în perioada de probațiune.

Ce ține de solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată și anume salariul procurorului, hârtie, copiator, cheltuieli legate de folosirea testului Drager, este neîntemeiată, or aceste cheltuieli au fost efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, nefiind prevăzute nici de normele legislației procesual penale.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Laur Ion, care fără a se referi la vreun temei de recurs, solicită casarea deciziei instanței de apel apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, motivând că pedeapsa aplicată prin decizia instanței de apel este foarte aspră, vina a recunoscut-o pe deplin, nu a săvârșit infracțiuni grave, în legătură cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, s-a prezentat la Biroul de Probațiune.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă

inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2019, a fost pronunțat la 03 aprilie 2019 în prezența inculpatului Laur Ion, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 136), fiind notificat că pronunțarea integrală a deciziei va avea loc pe data de 02 mai 2019.

Ulterior, la 02 mai 2019, în lipsa inculpatului Laur Ion, a fost pronunțată integral decizia instanței de apel, iar la 15 mai 2019 copia deciziei a fost expediată inculpatului Laur Ion (f.d. 152)

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

În acest context, Colegiul penal reține că la **18 octombrie 2019**, conform ștampilei oficiului poștal pe plic (f.d. 155), inculpatul Laur Ion declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca argumente întemeiate privind depunerea tardivă a recursului.

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 18 octombrie 2019 de către inculpatul Laur Ion, împotriva deciziei instanței de apel din 03 aprilie 2019, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de

redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodi vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

6. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Laur Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2019, în cauza penală privindu-l pe Laur Ion XXX, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **05 februarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor